

Corinna Wisselsprijs 2023

voor de beste afstudeerscriptie op het terrein van het recht van de Europese Unie

Rapport van de Jury

28 januari 2024

De jury

De Nederlandse vereniging voor Europees recht (NVER) looft elk jaar een prijs uit voor de beste afstudeerscriptie op het terrein van het recht van de Europese Unie. Het bestuur van de NVER vertrouwt deze taak ieder jaar toe aan een jury. Voor de prijs van 2023 bestond de jury uit

- Corinna Wissels, voorzitter van de jury, staatsraad Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State
- Barbera Bastein, raadsheer College van Beroep voor het bedrijfsleven
- Joost Hoogveld, senior jurist Europees recht, Ministerie van Buitenlandse zaken
- Hester Kroeze, jurist Europees recht Raad van State
- Peter Kugel, advocaat VVBG Advocaten/Avocats
- Clio Zois, lid van de juridische dienst Europese Commissie

Voorwaarden

Om in aanmerking te komen voor de prijs moet de scriptie in het voorafgaande academisch jaar zijn geschreven als verplicht onderdeel van een bachelor of master opleiding aan een Nederlandse universiteit. Alleen scripties die het cijfer 8 of hoger hebben gekregen komen in aanmerking.

Aantal geldige inzendingen en onderwerpen

De jury heeft 23 scripties beoordeeld, afkomstig van (bijna) alle Nederlandse universiteiten. De onderwerpen waren zeer divers en vaak origineel. De meer economische en mededingingsrechtelijke onderwerpen lieten een actuele en maatschappelijke benadering zien met oog voor gegevensbescherming, de rol van sociale media platforms en klimaat. Ook de andere onderwerpen getuigen van een maatschappelijke invalshoek, zoals rechterlijke onafhankelijkheid, grenscontrole door Frontex en het Handvest, toegang van Romani vrouwen tot de EU-arbeidsmarkt, verlies van nationaliteit en EU- burgerschap, antidiscriminatie en bescherming van transgender, intersex en non-binaire personen in de EU.

De leden van de jury hebben dan ook met heel veel plezier de scripties gelezen en weer veel bijgeleerd.

Beoordelingscriteria en methodologie

Volgens de NVER zijn (i) originaliteit, (ii) grondig onderzoek en (iii) schrijftalent eigenschappen van scripties die kunnen meedingen. Bijna alle inzendingen beantwoordden aan deze vereisten, de keuze was dus niet eenvoudig.

De jury heeft bij de beoordeling ook gelet op de probleemstelling, structuur en opbouw van de scriptie, kwaliteit van de argumentatie en grondigheid van het onderzoek. Daarnaast hechtte de jury veel waarde aan de helderheid van het betoog en de schrijfstijl. Slechts één scriptie is in het Nederlands geschreven, alle overige in het Engels. Deze scripties gaven over het algemeen blijk van een goede beheersing van de Engelse taal.

De jury heeft alleen geanonimiseerde versies van de geldige inzendingen beoordeeld.

In de eerste selectieronde is iedere scriptie door twee juryleden gelezen en ieder lid had de opdracht twee scripties als potentiële winnaar naar voren te schuiven. Tijdens een eerste vergadering via Teams eind december 2023 kwam de jury tot een shortlist van vier scripties. Over twee andere scripties waren de meningen van het duo dat ze had beoordeeld enigszins verdeeld. Deze scripties zijn vervolgens nog eens beoordeeld door een derde lid. De tweede jurybijeenkomst begin januari 2024 leidde tot consensus over de winnaar en twee eervolle vermeldingen. Daarbij hecht de jury eraan te vermelden dat de kwaliteit van de scripties van de twee eervolle vermeldingen dicht in de buurt komt van die van de winnaar.

De winnende scriptie van 2023

De winnende scriptie is van Lois Elshof (UvA), “Corporate Sustainability Due Diligence and EU Competition Law”.

Deze scriptie is zowel actueel als innovatief. Actueel, omdat deze twee volledig nieuwe wetgevingsinstrumenten analyseert, namelijk de Richtlijn inzake passende zorgvuldigheid in het bedrijfsleven op het gebied van duurzaamheid (“Corporate Sustainability Due Diligence Directive” of “CSDDD”) en de richtsnoeren inzake de toepasselijkheid van artikel 101 VWEU op horizontale samenwerkingsovereenkomsten (“Richtsnoeren Horizontale Samenwerking”). Op het moment van schrijven van de scriptie moest de CSDDD nog worden uitonderhandeld in trilogie, terwijl de Richtsnoeren Horizontale Samenwerking net waren gepubliceerd. De jury prijst de grondige en academische wijze waarop Lois Elshof deze twee

nieuwe wetgevingsinstrumenten analyseert en waardeert. Bijzonder is ook dat de winnares deze complexe materie weet te vangen in heldere en zelfontworpen schema's. De scriptie is ook innovatief. Weliswaar is in de academische literatuur over de CSDDD en de Richtsnoeren Horizontale Samenwerking individueel veel geschreven. Het snijvlak tussen deze twee wetgevingsinstrumenten is nog onderbelicht, mogelijk omdat deze twee instrumenten ieder op een ander rechtsgebied zien, ondernemingsrecht versus mededingingsrecht. Lois Elshof heeft goed gezien dat de interactie tussen deze twee wetgevingsinstrumenten relevant is. Samenwerking tussen ondernemingen bij de implementatie van hun duurzaamheidsverplichtingen onder de CSDDD kan mogelijk onder het mededingingsrecht vallen, terwijl de Richtsnoeren Horizontale Samenwerking juist nieuwe duiding geven over hoe duurzaamheidsovereenkomsten vanuit het mededingingsrecht moeten worden gezien. Bovendien gebruikt Lois Elshof ook nationale best practices, waaruit maar weer blijkt dat de rechtsontwikkeling in de Unie en de lidstaten tweerichtingverkeer is. De scriptie is bovendien helder geschreven en zeer goed verzorgd. Daarom bekroont de jury deze scriptie dan ook met veel plezier als winnaar van de Corinna Wisselsprijs 2023.

De twee eervolle vermeldingen

De twee eervolle vermeldingen zijn van:

- (1) Martyna Bobala (Universiteit Maastricht), "Future after the Sunset Clause. Is the draft of the UK's Data Protection and Digital Information Bill compatible with the EU's adequacy requirements?"

Over Brexit wordt wel eens gezegd: uit het oog, uit het hart. Deze scriptie doet juist het tegenovergestelde, door de voorgenomen nieuwe Britse wetgeving over gegevensbescherming volop in de spotlight te zetten. De scriptie geeft een kritische analyse van deze nieuwe wetgeving en beoordeelt of deze wel voldoet aan de eisen die het Unierecht stelt aan gegevensoverdracht aan derde landen. De scriptie laat zien dat het belangrijk is om alert te blijven wat de Britten van plan zijn nu zij, naar eigen zeggen, zelf hun toekomst bepalen. Maar bovenal laat deze scriptie zien dat de invulling van die ruimte grote gevolgen kan hebben, niet alleen voor het Verenigd Koninkrijk, maar ook voor de EU.

- (2) Ivar Kassteen (Universiteit Tilburg), "Platform Workers as a Single Economic Entity - Possibilities and Limits from an EU Competition Law Perspective".

Deze helder geschreven scriptie beoogt een oplossing te vinden voor een maatschappelijk probleem, namelijk de bescherming van de rechten van platformwerkers. De scriptie is to the point en neemt de lezer mee in de zoektocht naar een oplossing. Ivar Kassteen draagt daarbij de “single economic entity” theorie als oplossing aan. Op overtuigende wijze wordt betoogd dat het mededingingsrecht geen obstakel hoeft te vormen voor een betere sociale bescherming van deze zelfstandige platformwerkers.

Algemene beoordeling

De jury is onder de indruk van de inzendingen van 2023. De auteurs laten zien dat ze in staat zijn op hoog intellectueel niveau te denken en schrijven over zeer uiteenlopende, complexe en maatschappelijk relevante onderwerpen van het EU recht. In deze soms barre tijden voor Nederlandse juristen die het Unierecht een warm hart toedragen, geven deze scripties hoop voor de toekomst. Het laat weer eens zien dat wie zich wil bezighouden met de grote vraagstukken van nu ook bij het Unierecht moet zijn.